කනාහා යාගය: සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

දිලානි රත්නායක

ලෞකික ජීවිතයේ මිනිසාට මුහුණපාන්නට සිදුවන ලෙඩදුක්, හිරිහැර, අතුරු අන්තරාවලට විද්‍යාත්මක පිළිතුරු සෙවීම පසෙක ලා එවැනි අභාග්‍යවලට මිනිසා පත් කරවන දේව, භූත, යක්ෂ, ප්‍රේත ආදී අදෘශ්‍යමාන බලවේග ඇති බව පිළිගත් සිංහල බෞද්ධයෝ ඔවුන් සතුටු වන පරිදි බලි, තිලි, පිදේනි, පූජා ඔප්පු කිරීමෙන් ශාන්තියක් ලැබේ යැයි විශ්වාස කළහ. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ ඒ ඒ ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාවගේ ලෞකික අවශ්‍යතා පූර්ණය කරනු පිණිස විවිධ නම්වලින් හඳුන්වනු ලබන ශාන්තිකර්ම රැසක් වර්තමානයේ දී දක්නට ලැබේ. නුවර කලාවිය ප්‍රදේශයට පමණක් ආවේණික කනාහා යාගය නම් වූ එවන් එක් යාතුකර්මයක් පිළිබඳ විමසුමට ලක් කිරීම මෙම ලිපියේ අභිප්‍රායයි.

කනාහා යාගය වූ කලී ස්ත්‍රියකගේ දරු ගැබක් සිය කැමැත්තට ඉඩ නොදී ඇගේ ස්වාමියා විසින් විනාශ කිරීම නිසා මියගිය කාන්තාවක් බෝදිලිමා නම් යක්ෂණිය ලෙස ඉපදී තම ස්වාමිපුරුෂයා ප්‍රමුඛ සකල විධ පුරුෂ පක්ෂයෙන් පළිගැනීමට කටයුතු කිරීම නිසා එම යක්ෂණියගේ බලපෑමෙන් ඇතිවන අපල උපද්‍රව වළක්වා ගැනීම සඳහා නුවර කලාවිය ප්‍රදේශයේ ජනතාව විසින් පවත්වනු ලබන ශාන්ති කර්මයකි. මෙය බෝදිලිමා බලිය ලෙස ද හඳුන්වනු ලැබේ.

කනාහා යාගයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී මෙම යාගය පිළිබඳ මුලින් ම සඳහන් වී ඇත්තේ 'වර්ග පූර්ණිකාව' නම් ග්‍රන්ථයේ බව හෙළිවේ. කනාහා යාගය අතීතයේ සිට සිදුකරගෙන එනු ලබන්නේ 'ඉරුගල් බණ්ඩාර' නම් පෙළපතකින් බව ද එහි සඳහන් වේ. ඉරුගල් බණ්ඩාර පෙළපත රාවණා යුගය දක්වා ඈතට දිව යයි. රාවණා රජුට පුතුන් දෙදෙනෙක් වූහ. මෙයින් 'රවිමෙගලාස' නම් වූ වැඩිමහල් පුතු රිටිගල කන්ද ආශ්‍රිත

© දිලානි රත්නායක
සංස්. පූජ්‍ය කොල්ලුපිටියේ මහින්ද සංඝරක්ඛිත හිමි, ආර්. එම්. ඩබ්. රාජපක්ෂ, ඉන්ද්‍රා දසනායක, [illegible]
මානව ශාස්ත්‍ර පීඨ සංග්‍රහය, 5 කලාපය, 2008, මානව ශාස්ත්‍ර පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.